

Time – 03 Hours

Marks – 100

Note :-

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right side indicate full marks.

Q.1 A Fill in the blanks (Any 10 out of 12). 10 Marks

1. Management is a _____ Process
1) Permanent 2) Temporary 3) Continuous 4) Slow
2. _____ Is the primary function of Management
1) Staffing 2) Directing 3) Controlling 4) Planning
3. _____ is the ability to understand the concepts
1) Administrative Skills 2) Conceptual Skills 3) Human Skills 4) Leadership Skill
4. _____ is called as the father of Modern Management
a) F.W.Taylor b) Henry Fayol c) Peter F. Drucker d) None of the above
5. _____ skills are known as interpersonal skills.
1) Leadership Skills 2) Administrative Skills 3) Conceptual Skills 4) Human Skills
6. _____ is a decision making process
1) Staffing 2) Directing 3) Controlling 4) Planning
7. _____ is the link between past-present-future.
1) Staffing 2) Directing 3) Controlling 4) Planning
8. _____ is controllable in nature
1) Internal Environment 2) External Environment 3) Natural Environment 4) Any Environment
9. _____ plans are also known as One Time plans
1) Standing Plans 2) Sleeping Plans 3) Single Use Plans 4) Double plans
10. _____ is a continuous Process.
1) MBO 2) MIS 2) Evaluation 4) Controlling
11. Brain Storming is a _____ Technique
1) Modern 2) Traditional 3) New d) Old
12. _____ refers to a pattern of relationships among individuals and departments in an organization
1) Organization Structure 2) Salary Structure 3) Rules 4) Regulations

B. State whether the following statement is true or false. (Any 10 out of 12) 10 Marks

- 1) Staffing involves selection of right person for the right job.
- 2) Division of work leads to specialisation
- 3) Controlling is a measuring and correcting device.
- 4) Only external environmental factors are analysed in the planning process.
- 5) In Management by Exception, the managers get involved in day-to-day activities of the employees.
- 6) Use of technology leads to quick decision-making.
- 7) Good organisation structure facilitates efficient management.
- 8) Virtual organisation is possible without Information Technology.

- 9) Ideal span of management ensures good team spirit.
- 10) In Management Audit, only financial aspects are reviewed.
- 11) A leader acts as a link between top management and employees.
- 12) Motivation is a predictable task.

Q.2 Answer the following questions. (Any 2 out of 3)

15 Marks

1. Define Management. Explain features/nature of Management.
2. Discuss the functions of management.
3. Explain the dimensions of Management by Peter Drucker

Q.3 Answer the following questions. (Any 2 out of 3)

15 Marks

1. What are the components of the plan? Explain it in detail.
2. What do you mean by MBO? Explain the importance of MBO
3. Explain the meaning and Importance of Coordination.

Q.4 Answer the following questions. (Any 2 out of 3)

15 Marks

1. Define decision making. Explain the steps involved in decision-making.
2. Explain the advantages of sound decision-making.
3. Write short note on "Impact of Technology on decision making"

Q.5 Answer the following questions. (Any 2 out of 3)

15 Marks

1. Explain the various types of organization.
2. State the features of Line and staffing organisation.
3. with the help of chart explain functions of Departmentation.

Q.6. Write Note. (Any 4)

1. Indian Ethos in management
2. Henry Fayol's principles of management
3. Standing Plans or Repeated-use plans
4. Modern techniques of decision making
5. Features of organisation
6. Matrix organisation

*****

वेळ - तीन तास

गुण - १००

सूचना -

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजव्या बाजूचे अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्र.१.अ) योग्य पर्यायसह रिक्त जागा भरा. (कोणतेही १०)

10 गुण

1. व्यवस्थापन ही _____ प्रक्रिया आहे
- 1) कायम 2) तात्पुरते 3) सतत 4) हळू
2. _____ हे व्यवस्थापनाचे प्राथमिक कार्य आहे
- 1) कर्मचारी 2) दिग्दर्शन 3) नियंत्रण 4) नियोजन
3. _____ ही संकल्पना समजून घेण्याची क्षमता आहे
- 1) प्रशासकीय कौशल्ये 2) संकल्पनात्मक कौशल्ये 3) मानवी कौशल्ये 4) नेतृत्व कौशल्ये
4. _____ यांना आधुनिक व्यवस्थापनाचे जनक म्हटले जाते
- 1) एफ डब्ल्यू टेलर 2) हेनरी फायोल् 3) पीटर एफ ड्रंकर 4) वरीलपैकी काहीही नाही
5. _____ कौशल्ये आंतरवैयक्तिक कौशल्ये म्हणून ओळखली जातात.
- 1) नेतृत्व कौशल्ये 2) प्रशासकीय कौशल्ये 3) संकल्पनात्मक कौशल्ये 4) मानवी कौशल्ये
6. _____ ही निर्णय घेण्याची प्रक्रिया आहे
- 1) कर्मचारी 2) दिग्दर्शन 3) नियंत्रण 4) नियोजन
7. _____ हा भूत-वर्तमान-भविष्यमधला दुवा आहे.
- 1) कर्मचारी 2) दिग्दर्शन 3) नियंत्रण 4) नियोजन
8. _____ निसर्गात नियंत्रित आहे
- 1) अंतर्गत वातावरण 2) बाह्य वातावरण 3) नैसर्गिक वातावरण 4) कोणतेही वातावरण
9. _____ योजनांना वन टाइम प्लॅन असेही म्हणतात
- 1) स्थायी योजना 2) निद्रित योजना 3) एका वेळी वापरतील योजना 4) दुहेरी योजना
10. _____ ही एक सतत प्रक्रिया आहे.
- 1) एम बी ओ 2) एम आय एस 3) मूल्यमापन 4) नियंत्रण
11. ब्रेन स्टॉर्मिंग हे _____ तंत्र आहे
- 1) आधुनिक 2) पारंपारिक 3) नवीन 4) जुने
12. _____ एखाद्या संस्थेतील व्यक्ती आणि विभागांमधील संबंधांच्या नमुन्याचा संदर्भ देते
- 1) संस्थेची रचना 2) वेतन रचना 3) नियम 4) नियम

ब. खालील विधान खरे की खोटे ते सांगा. (12 पैकी कोणतेही 10)

10 गुण

- 1) कर्मचारी वर्गामध्ये योग्य कामासाठी योग्य व्यक्तीची निवड समाविष्ट असते.
- 2) कामाच्या विभाजनामुळे विशेषीकरण होते.
- 3) नियंत्रण हे मोजमाप आणि दुरुस्त करणारे उपकरण आहे.
- 4) नियोजन प्रक्रियेत केवळ बाह्य पर्यावरणीय घटकांचे विश्लेषण केले जाते.
- 5) व्यवस्थापनामध्ये अपवादाने व्यवस्थापक कर्मचाऱ्याच्या दैनंदिन कामकाजात सहभागी होतात.

- 6) तंत्रज्ञानाच्या वापरामुळे जलद निर्णय घेणे शक्य होते.
- 7) उत्तम संस्था संरचना कार्यक्षम सुविधा व्यवस्थापन मदत करते.
- 8) माहिती तंत्रज्ञानाशिवाय आभासी संघटना शक्य आहे.
- 9) व्यवस्थापनाचा आदर्श कालावधी चांगला संघभावना सुनिश्चित करतो.
- 10) व्यवस्थापन लेखापरीक्षणामध्ये, फक्त आर्थिक पैलूंचे पुनरावलोकन केले जाते.
- 11) नेता हा उच्च व्यवस्थापन आणि कर्मचारी यांच्यातील दुवा म्हणून काम करतो.
- 12) प्रेरणा हे एक अंदाज करण्यायोग्य कार्य आहे.

प्र. २ खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (३ पैकी कोणतेही २)

१५ गुण

१. व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगून, व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये/स्वरूप स्पष्ट करा.
२. व्यवस्थापनाच्या कार्याची चर्चा करा.
३. पीटर ड्रुकरची व्यवस्थापनाची परिमाणे स्पष्ट करा

प्र. ३ खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (३ पैकी कोणतेही २)

१५ गुण

१. नियोजनाचे घटक काय आहेत? ते सविस्तर समजावून सांगा.
२. एम बी ओ म्हणजे काय? एम बी ओ चे महत्त्व स्पष्ट करा.
३. समन्वयाचा अर्थ आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. ४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (३ पैकी कोणतेही २)

१५ गुण

१. निर्णय घेण्याची व्याख्या करा. निर्णय प्रक्रियेत सहभागी असलेल्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
२. योग्य निर्णय घेण्याचे फायदे स्पष्ट करा.
३. "निर्णय घेण्यावर तंत्रज्ञानाचा प्रभाव" यावर थोडक्यात टीप लिहा

प्र. ५. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (३ पैकी कोणतेही २)

१५ गुण

१. संस्थेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
२. रेषा आणि कर्मचारी संघटनेची वैशिष्ट्ये सांगा.
३. तक्त्याच्या मदतीने विभागाची कार्ये स्पष्ट करा.

प्र. ६. टीप लिहा. (कोणताही ४)

२० गुण

१. व्यवस्थापनातील भारतीय नैतिकता
२. हेन्री फेओलची व्यवस्थापनाची तत्त्वे
३. स्थायी योजना किंवा वारंवार वापरल्या जाणाऱ्या योजना
४. निर्णय घेण्याचे आधुनिक तंत्र
५. संस्थेची वैशिष्ट्ये
६. मॅट्रिक्स संस्था

*****